

350 Disp. XIV. De Præceptis Particularibus, &c.

Aliari deponitum cum Aliari participans; ita etiam discutitur Alfonsum loco cit. art. 3. & sequentem Recentiores omnes; quos citat Bonacina loc. cit. quest. 4. punct. 2. ubi advertit non obstat, quod sacerdotes ut plurimum aliunde habeant, quo alii posunt; hoc enim est per accidens; nec impedit potest, ne sacerdos accipiat id, quod sibi ex natura rei debetur; cum nemmo etiam dives suis stipendiis militare teneatur. Hacetam ratione communiter sacerdotum DD. licet mercede aliquam honestam pro tradenda Theologie doctrinam dari, & accipi posse, quoniam sit scientia supernaturalis, nimirum ratione laboris, qui in tam sublimi, & ardua scientia docenda non nisi maximum esse potest. Ita Cajet. Victor. Sot. Star. Layman. Tancred.

& ali. posse. 99 Secunda difficultas est, an occasione rei spiritualis accipi possit aliquid temporale titulo gratitudinis circa Simoniam. Communis opinio affirmit, simonia non committit, dum occasione rei spiritualis accipitur pecunia, seu res pretio estimabilis, non tamquam pretium res, sed gratia, vel titulum gratitudinis. Ratio est, quia simonia committitur, dum traditum premium pro re spirituali; sed quod datum occasione rei spiritualis titulo liberalitatis, & gratitudinis, gratia datur, & non tamquam premium rei accepta. Tum quia simonia committitur mediante contractu emptionis, & venditionis, in casu autem post contractus non intervenit. Tum tandem, quia sic colligitur ab cap. 1. quest. 1. scilicet Ep. cap. 1. quod si. Certum tamen esse debet simonia esse, si quis ita pacificiter, donati pecuniam, seu aliam rem pretio estimabilem, ut mihi vicissim ex gratitudine rem aliquam spiritualem praefite debet. Ratio est, quia huiusmodi conventiones nomine donationis, aut remuneracionis concepte revera non sunt donations, sed permutationes simoniae, quia in talis causa ob rem, datum accipienti novum non imponitur vicimus aliquid doni, unde donatio non est gratuita, sed onerosa, & reciproca, in hoc enim est simoniae ratio pactionis onerosa consistit, & quoniam donatio ex naturali & qualitate gratitudinis obligatur ad quamdam antidoralem donationem faciendam, nihilominus, si eam in pacatum predicto modo dedicatur, novum onus, seu obligatio pretio estimabilis ei imponitur, etenim, talis pactione lectula, donatorius ad faciendum donationem faciendam, ut cogi non posset, etiam rem donata retinere vellere, nec ei injuriant faceret, quia nulla obligatio iustitia adfert, sed tandem gravitudinis, atque ideo in talis causa ingratius tantum disceretur antitalem donationem intermitendo. Ita Layman cap. 8. cit. de Simonia q. 2. & Bonacina quest. 7. punct. 1. ubi inquit, quod licet nulla simonia committatur tradendo aliquid alteri ex gratitudine, ut in remuneracione obsequiorum, ut si Sacramentali, sed nullatenus ad hoc in illo movetur ad faciendum, quod alias facere debet. Ita Albertus Magnus, Adrianus Major, Valentia, Suarez, Tam, nūc si aliquid spirituale traditum cuius pacto, ut obsequium filii præstet, vel rem pretio estimabiliter prebeat, etiam dicere, liberaliter traditum tibi hoc beneficium, vel rem aliam spiritualem, si tu rem aliquam temporale liberamente promittas. Ratio est, quia sic dicendo obligationem in pacatum deducit, & falsa illa proprieitas, quia inducit se libenter tradere, & liberale donum exigere, cum sic dicendo contractum onerosum ineat, & re ipsa non donec, sed vendit; itaque sine tali pactione ex natura rei simonia non est rem temporale, ac pretio estimabilem gratuitam donare ei, qui spiritualem aliquem actum, aut officium exhibet, & ratio est, quia dominum gratuitum pretio opponitur, siquidem pretium datur, vel promittitur, tamquam vicimus ex justitia debita. Ita etiam de munibus discurrit Nicolaus de Orbellis d. 25. cit. 9. ubi ait quod simonia aliquando committitur ei, acceptipos munibus, & aliquando non, & sit dictum illud Ista 33. Beatus, qui exsultat manus suas al omni munere, de illis domis intelligentem esse, qui accipientis animum allicere, vel invertere solent; sic etiam Alfonsum loc. cit. 3.

go. Tertia Difficultas est. An si simonia promittere, aut donare aliqui rem temporalem sub conditione, ut ab illo opus spirituali præfetur; ut verbi gratia, si parentes filii manera promittant sub conditione, ut Sacramenta frequentem, si Christianus in die donet sub conditione, ut Sacramenta Baptismi suscipiat, si puella viro hareretur futuras nuptias spondeat, si ad fidem convertatur, si puer, ut alteri personae aliquid donetur sub conditione, si Religionem jurella fuerit. Affirmare videtur D. Antonius Medina, Sylvestris Angelus, & alii, quia sic etiam sentire videtur D. Th. 2. q. quest. 10. art. 3. ad 3. & quest. 189. art. 9. ubi expressè docet Simoniam esse alterum ad Religionem trahere munibus, si pacatum interveniat. Communis tamen sententia docet, ex natura rei simonia non esse promittere, donare, aut legare aliqui rem temporalem, ac pretio estimabilem sub conditione, aut modo, usabatque opus bonum spirituale præfetur, non per modum retributionis, sed

commutationis, modo jam declarato in exemplis adductis. Ita Layman loc. cit. cum Adriano, Navarro, Molina, Sanchez, Suarez, Maltero, & aliis, quod probat ratione factis evidenti, nam certum est simonia non committit, ubi non est contraetus onerosus, & reciprocus, sed liberalis datus, seu donatio si autem promissio, vel datione condito, vel modus adiutorius, qui promilliarum, vel donatario vicissim non efficit obligatio, nem similiter, sed solum si rem promissam accipere, vel rem donatam retinere vellet, quod aliquid ab ipso fieri debeat, non tamen in gratiam, & utilitatem dantis, sed potius accipientis, tunc non transit in contractum onerosum, & reciprocum, sed adhuc sub tal conditione, & modo manet liberalis pactio, vel donatio; ergo non est illicita, neque simonia, si fecit enim alii similes conditions gratuitas promissionibus, aut donationibus accepit, absque quod evadant onerosi contractus, ut verbi gratia, si pater tuus mortuus es, vel si Navis ex India venerit, dabo tibi &c. Ita etiam, si tale quid piam a promissario, vel donatorum factum fuerit, praefertur, id refutat in utilitate accipientis potius, quam dantis si fecerit ergo licetum est facultum communem. Doctorum sententiam promittere, vel donare alieni rem temporalis, ut ille ad opus bonum spirituale inducatur; ita etiam licetum est, ut tunc rem accipere, aut retinere promilliarum, vel donatarius posset, si opus bonum spirituale ab ipso perfectum fuerit.

91 Quarta difficultas est, si simonia dare pecunias nolentis baptizare, nisi illis recepti. Affirmare aliqui existimantes id ex natura rei simoniae esse, idemque numquam licetum est, ac potius permittendum esse, ut infans sine baptismo moriatur, si sentire videtur D. Thomas loc. cit. & 4. diff. 25. qu. 2. Paludanus, Sylvester, Arragonius, & quidam alii, in d. & Doctor Noferi 4. diff. 25. qu. 2. in fine, ait, quod habens parvulum debet ipse in talis causa baptizare, si non est manus vel mutus, vel si non potest inventus aliquem, qui parvulum baptizet, nisi emendo baptisandum debet dimittere parvulum mori sine baptismo, quia non sunt facienda mala, ut inde eveniant bona, & quilibet magis debet diligere seipsum, quam proximum, & per consequens magis in seipso vitare peccatum mortale, quam in alio damnacionem. Communis tamen opinio negat, & magis pië, ac probabiliter docet non esse simoniae talis pretium offere pro redimenda illa negationis vexatione, atque ideo non esse peccatum dare pecuniam faciendo nolentis parvulum baptizare in extrema necessitate existentem, nisi pecunias recipere, quas licet recipere non potest, modo tamen datur pro ipsa baptismatione, & actu Sacramentali, sed solum adhuc, ut illos moveatur ad faciendum, quod alias facere debet. Ita Albertus Magnus, Adrianus Major, Valentia, Suarez, Tam, nūc si aliquid spirituale traditum cuius pacto, ut obsequium filii præstet, vel rem pretio estimabiliter prebeat, etiam dicere, liberaliter traditum tibi hoc beneficium, vel rem aliam spiritualem, si tu rem aliquam temporale liberamente promittas. Ratio est, quia sic dicendo obligationem in pacatum deducit, & falsa illa proprieitas, quia inducit se libenter tradere, & liberale donum exigere, cum sic dicendo contractum onerosum ineat, & re ipsa non donec, sed vendit; itaque sine tali pactione ex natura rei simonia non est rem temporale, ac pretio estimabilem gratuitam donare ei, qui spiritualem aliquem actum, aut officium exhibet, & ratio est, quia dominum gratuitum pretio opponitur, siquidem pretium datur, vel promittitur, tamquam vicimus ex justitia debita. Ita etiam de munibus discurrit Nicolaus de Orbellis d. 25. cit. 9. ubi ait quod simonia aliquando committitur ei, acceptipos munibus, & aliquando non, & sit dictum illud Ista 33. Beatus, qui exsultat manus suas al omni munere, de illis domis intelligentem esse, qui accipientis animum allicere, vel invertere solent; sic etiam Alfonsum loc. cit. 3.

92 Hæc autem assertio probatur statu evidenti ratione, nam date pecuniam in talis causa, vel efficer illucrum, quia in seipso Simoniam est, vel quia inductivum ad simonia peccatum committendum non premium, quia si licet recipere, aut minus alterius animus movere, ut primum effectum ollii, vel ira, vel avaritia deponat, quo ille a debito virtutis opere praefundit impeditur, horum etiam facere, medius numeribus, sicut ibi non si major ratio de uno, sive de aliis, neque secundum, quia arguit Pontius loc. cit. movere aliquem ad aliquid facendum, quod ipse posset facere, si vellet, sive peccato, in d. & quod facere debet, non est malum, nec inductivum ad malum, sed potius bonus sed Sacerdos illi non obstante pecunia promissa, vel data posse sine peccato baptizare, quia posset illam orationem, non recipere, vel acceptam statim refutare, & gratis baptizare, & id etiam facere tenetur, si vero non fecerit, id accedit culpa ipsius, ergo in talis causa licet dare pecuniam; quia hoc non est ordinatus, tamquam Sacramenti premium, neque ex natura operis, ut defere patet, neque ex intentione operantis, quia ad hoc solum datur, ut supponimus, ut ea moveatur Sacerdos ad faciendum, quod alias facere tenetur, & ad redemandam infantis injuryam in extrema necessitate constituitur; hoc etiam valde probable est de adulto, qui non potest ab alio baptisandum sine pretio obtinere, & est in ultimo vita periculi, & in periculo damnacionis, quia difficil est actus contritionis, cuius flamme baptizetur. Et eadem ratione Suarez, Filiius, Bonacina, & alii afferunt licetum esse, si Tyrannus, vel infidelis Eucharistia Sacramentum sacrilegè detineat, & tractet illi pecuniam dare, in d. etiam sponte offerre, ut a sacrilegio cesseret;

Quæstio III. Articulus II.

351
cesseret, & Sacram Eucharistiam Ecclesie restituat, id est pecuniam animo simoniae acceptum existaverit, tunc enim non est Eucharistie injurya, sed potius honor, & reverentia exhibetur illam è manibus infidelium vindicando, & redimitur injurya, quæ Eucharistie impendebat, & idem dicendum de reliquis, ut infidelibus sacrilegio retentis.

93 Nec puto. Autores primi opinionis ab hac secunda si explicata difficiunt, illi enim alii non intendunt, quam quod non licet dare tali Sacerdoti aliquid pro pretio Baptismi, & in hoc sensu loquuntur prefatum Scotus loc. cit. ut sarix eis verbis his, quæ habent in fine questionis, ubi ait, quod si Sacerdos natus vidente actum baptismationis, potest ille, qui offers parvulum, emere, non intendens auctum illum emere, in quantum est sacramentum, sed labore Sacerdotis in illo actu, & tanto magis inquit, quod si ille Sacerdos vellet vidente a quam suam, & nullo modo alteri concedere can, potest ipsa emi, id est etiam quid sit conferata, sed nullo modo habendo oculum ad Conferationem, quia tantum valeat, quantum non conferata, sic enim licet vidente Calicem conferatum nullo modo oculum habendo ad emendum, vel vendendum Conferationem. Ita Doctor loc. cit. Ad hunc tamen est, & adverendum cum Pontius loc. cit. quod si Sacerdos illi dicere, quod ait, ut vitaret expensis, quas ad jus suum defendendum facere debet, ut nunc procuret per decem numeros, ne quis exponatur periculo amittendi centum quos in lite expendere debet, nihil habet malitiae, neque enim quod dicit est spirituale, neque illud, pro quo dat. Ex qua doctrina occurrit ratione in oppositum adducere, quamvis enim dare aliquid alteri, ut iuri suo renunciare, sit simonia, quia jus illud est spirituale; dare tamen aliquid, ut certe a litigio ad prosequendum jus suum, non videatur simonia, quia non obid ille renunciatur iuri suo propriis, sed tantum negative, nimirum non profectando ipsum;

94 Quinta difficultas est, si simonia committatur in beneficiis. Pro eius resolutione in primis certum est apud omnes in simonia esse vendere, aut emere beneficium Eucharistica, & ut patet in cap. Si quis 1. qu. 3. sicut etiam vendere, aut emere, pretium dare, vel accipere pro refugione beneficij, vel collatione, ut electione ad illud: licet tamen pecuniam dare eleboribus, ut indigne non eligant, qui tunc non procurantur, nisi tollatur actio in justitia eligentium; quod constat est hinc illud; non tamen licet pecuniam dare, ut eligatur alius qui dignus in particulari, nisi quando non est nisi unus dignus, qui potest eligi, & ratio est, quia tunc emere ut eligat ipsius, quod patet simoniae, potest tamen id fieri in eo causa quando non est, nisi dignus, qui potest eligi, quia in tali causa procuratur pecunia directe, ut non eligatur indigne, quod licet est, ut diximus, & indirecte tamen, ac per accidens, et eligatur ille, qui solus est dignus, in quo nibil mal reperitur. Ita Cajetanus, Scotus, Tolentus, Poncius, & alii psalm. Item licet resignare beneficium reservata penitentie, & hoc eodem fundamento alteri erit etiam, quod habens beneficium beneficii cum iure litigiose potest illud relinquere alteri habenti simile usus acceptio pretio ab ipse Simonia, quia cum non sit certum, quod beneficium sit suum, sed propter, proabilitate tamem, quam habet, quod si suum, vellet in litigando expensis facere, nullo modo apparet esse simoniacum, illas expensis evitandas aliquid recipere, quia neque quod accipit est spirituale, neque illud, pro quo accipit, hoc est expensæ, quas in litigio faceret. Hoc tamen secundum minus probabile videtur, quam primum, tum quia Ecclesia generaliter interdicti paci, & conventions in beneficiis. Tum quia posse illius beneficii est annexa titulus spirituales, & ius beneficiarii firmatur magis, & roboretur posse, ut ait Bonacina, loco citato.

95 Postrem, convenienter Doctores, nullam esse Simoniā, vendere, aut emere Calices etiam confiscatos pretio eodem, qui emerunt, si consecrati non esse, quia ut docet Scotus, loco citato 4. d. 25. qu. 2. in fine, Calices, vasa, alia, & vestimenta Sacra remanent tempore secundum se pretio estimabilia, ut proinde videntur; sed potius pars eius, qui renunciatur reservatur, ut licet potest alii beneficium conferre, reservata pro alio penitente, quia si faciendo nihil aliud praestat, quam fructus beneficij, quæ dividuntur, & partem beneficij dare, & partem alteri reservare, quod licet facere potest: sicut enim plura beneficia potest eidem officio amittere, ita potest idem beneficium, sed fructus pars eius, & partem assignare beneficio, & partem alteri. Ita Autores omnes laicorum & ecclesiasticorum sententia patet. Non tamen licet facere, ut licet in confunditione satia patet. Non tamen licet a criminis tradente in confunditionem, id est, ex intentione illum obligandi, ut post aliquod tempus illud resignetur Neptuni, vel amico resignantis, aut penitentem ex eo alteri solvit, hac enim est Simonia confidentia mentalis, ut communiter Doctores sententia: si vero pacatum intercedat, committetur simonia conventionaliter realiter, que pars iurius inferit, ut habeatur in Bulla Pli Quinti, quam referat Navarros cap. 23. 100. Potest etiam licet, & citata simonia in permutatione beneficiorū compensari fructuum inequalitatibus, dummodo ex licentia, & auctoritate Summi Pontificis dictat, vel reservando penitentem ex beneficio, quod ampliores habet prouentus, vel aliquod praefundit, quod ab ipso Pontifice, tamquam iustum, & licitum approbatur, ut docet Lessius c. 37. dub. 17.

96 Sexta difficultas est, antitulus redimenda vexatione existens a crimen Simonia tradente aliquid temporale. Et communis Doctorum sententia affirmit, injustam vexationem excusare a labo simoniae, dum pecunia traditur ad tollendam ipsam in justam vexationem, quam quis patitur circa rem spirituelam, ita enim habetur in cap. Disclusus de simonia, & ratio est, quia in talis causa temporale traditur pro temporali non pro spirituali, ipsa enim vexatio est temporalis impedimentum, dum autem temporale traditur pro temporali, simonia labes non incurritur, unde ille, qui habet iurius in beneficio aliquo, sicut cui beneficii collatio legitimè facta est, potest pretio redimere vexationem in justam, si forte quis cum impeditat possessionem pro

tradi solent. Nominis munera a manu intelliguntur omnia

bona externa precepsa estimabila, sive mobilia sine, sive immo-
bilia, sive corporalia, sive incorporalia, ut habetur cap. *Tutorum*
1. q. i. & cap. *Tutorum* de simonia. Et idem dicendum est de pro-
missionibus, vel obligacionibus illorum; unde sequitur Simo-
niam committi, dum quis beneficium, vel rem spiritualem
aliqui confert ob tem aliquam pretio estimabilem, ut ob pecu-
niam, ob remissionem debet, vel ob illorum promissionem, &
ratio est, quia promittit tempore pro spirituali, & consequen-
ter tradit manu.

Nomine munera ab obsequio, intel-
ligitur opus hominis conducens ad utilitatem, sed communis
tempore homini, hujusmodi enim tempore obsequium est
tempore estimabile, ut de patet, pretium enim tradi solerit, ut
obsequio, seu ministerio temporalis alius obtemperatur sum-
de sequitur simoniam committi tradendo beneficium, vel ali-
quid aliud spirituale cum pacto, feuum onere prestans, ali-
quod obsequium temporale, quia in talis casu exigitur munus
ab obsequio pro re spirituali, & ita habetur cap. *Cum offerte*, de
Simonia. Subdit tamen Nicolaus de Orbellis loc. citat, cum
Raimundo, Goffredo, & Hostensi, quod obsequium corporale
licitum, & honestum non inducit vitium simoniae, dum tamen
hac fine peccato, & servientis non dignus, ut si tertiaria Episco-
po negotiis seus, vel Ecclesia, quia hoc innuit a contrario
seni. Canon 11. c. 1. *Sane nonnulli*, ibi munus ab obsequio
dicitur servitus indebet impensa, id est obsequium illicitum.
Nomine tandem munera a lingua intelligunt actio precum,
seu supplicationum, & intercessionum, qua lingua exerceri lo-
tent in favorem illius, qui conferit beneficium, vel rem alienam
spiritualam, cum enim huicmodi preces, vel intercessiones fiant
in favorem illius, merito hoc nomen munera a lingua sibi ven-
dicatorum; ut tam preces huicmodi ratione pretii habeant,
opus est, ut hanc ex parte expresse, vel tacite initio cum quo, qui
spirituale confert, tunc enim pretio estimatur, & cum re spir-
tuali commutari consentiat, unde est simonia per constitutionem Ecclesie
exempta, quia postea simoniam inducunt antecitoris Papae dispen-
sare possit, & excusare a simonia, respondet Astel. l.c.a. cum
Bernardo extra de partis. Cum pridem, quod in his, quae sunt ex
fatu natura simoniaca in veteri Testamento, ut vendere Sacra-
menta, & hujusmodi spiritualia, non exculpat autoritas Pa-
pae; in his vero quae sunt simoniacae per constitutionem Ecclesie
exempta, quia postea simoniam inducunt antecitoris Papae ex
parte ex parte, &c. si intercedas, pro me apud Regem, &
vel Principem, dabo beneficium, si vero nullus precessit
pactum, simoniam culpan non inducent, quia gratus facte
centur, neque habent rationem pretii, defecuti pacti, seu con-
ditionis. Ita D. Th. 2.2. q. 100. art. 5. quem sequuntur Recen-
tores omnes.

81 Tertia, simonia dividitur in eam, quae est iuris divini, est
que prohibita propter malitiam suam, v.g. Hostiam confer-
tam vendere, & eam, quae est iuris humani, est que male tan-
tum propter prohibitionem, quo pacto ab Ecclesia prohibe-
tur venditio beneficiorum secundum id, quod in ipsi tempo-
rali est, feliciter quo ad ius praesumti percepienti fructus, unde
quilibet venditio, aut emptio rei spiritualis supernaturalis est
simonia jure divino prohibita, ut deducitur ex variis Scriptu-
ra locis, patim a Doctoribus adductis, venditio autem, vel
emptio aliquis rei temporali, quae alii rei spirituali annexa
est, ut emptio, vel venditio beneficiorum Ecclesiasticorum
quoq[ue] partem temporalem Simonia est Ecclesiastico iure verita-
quavis enim ius ad percepientis beneficii fructus materialiter
consideratur, & scorsim a quovis officio (spirituali, & sacro)
precium fit quid tempore, quod p. o. nate rei divino invincibilis
conatur; et ob reverentiam tamen rei spirituali annexa, Ec-
clesiastis legibus prohibitum fuit, ne tale iure vendi poterit. Un-
de sic Ecclesia potest locum materialem divino cultui dicatur
a Laice potest legibus suis immunit redire, ita ut
talem immitatem violat, contra virtutem Religionis peccet,
& sacrilegum commitat, ita prohibere potest, ne res aliqua
anodixa rei sacre vendatur ob reverentiam talis rei, si tamen ven-
datur, aut ematur pretio aliquo temporali, venditio illa, aut
emtio simoniaca celetur. Ita Suar. Azor. Reg. Lef. Laym.
Bonac. & alii passim.

82 Quartu, rursus dividitur Simonia in mentalem, conve-
ntionalis, & realem. Mentis est ea, quae cum externa actione
dationis, acceptacionis conjungitur, in qua tamen simonia
malitia non apparet, quare mentalis dicitur, ut Fillius
adversit tractat. cap. 10. non autem quia fit actus pure inter-
num, ut quidam dicunt. Conventionalis ea est, in qua pactum
intercedit dandi rem temporalem pro spirituali, vel ex parte
victoria, Realis tandem est, quando ex utraque parte pa-
ctum executioni mandatum est; unde ad perfectam, & rea-
lem omnino simoniam requirit voluntas interior contractans-
sub pretio temporali rei spirituali, præterea pactum ex-
plicitum, vel falso implicitum, quod tale confundit est, cum
datur pretium temporale, quavis nulla conventione praecedat; &
tandem exhibito externa pietatis, & externa traditio rei spir-
ituali, unde altero horum deficiente non est realis, sed conventionalis simonia. Ita Armilla, Toletus, Fernandez, & alii pas-
sim. Addi quoque iuste simonia confidentialis, verum ut notat

Filiarius loc. citat, haec diversam speciem non constituit, sed
tantum in ea tres predicti modi reperiuntur, illa enim dicitur
simonia confidentialis, cum quis alteri dat beneficium, ut
illud sibi, vel alteri refingeret, vel cum onere dandi certam par-
tem fructuum; unde si nullum pactum intercedat, sed inten-
tione sit mala intentio, erit simonia confidentialis mentalis
tamen; si haec pactum exterioris erit conventionalis, si pactum
fuerit ex utraque parte completum, erit realis.

83 Quinto, convenientes Doctores simonianam esse prohibi-
tam jure naturae, divino, & humano, & quidem prohibitam
esse iure nature probatum, quia ratio nostra lunae Fidei instru-
cta naturaliter dictat res sacras sancte esse tractandas, & nullum
pretium temporale esse rei sacre proportionatum, quia talis est,
atque idem, qui rem facram vendit, vel permittat, indigne illam
tractat, quia ex terminis appareat valde indignum eis tales
pro tali pretio vendere, vel permittare, res enim spiritualis non
potest aliquid terreno pretio compensari, scit dictum de Sa-
monia Proverbiorum 3. Priorior est cunctis oppibus, & omni-
nia, quae desiderantur, hinc non valent comparari, quod etiam
est probatum, iure divino parte exteriori. Regum 13. ubi repre-
henditur Jeroboam eum quod daret Sacerdoti pretium, ac etiam
ex verbis Christi Matth. 10. *Gratis accepisti, gratis date*, & tan-
dem, quod etiam prohibita sit iure possum vi humano confat ex
toto. *De Simonia*; & idem super diuinum simonianum dividit
in eam, quae est iuris divini, & quae prohibita propter malitiam,
seu quae est inimicitate mala, & in eam, quae est iuris humani, &
est mala tantum propter prohibitionem. Hinc ad quod simoniam il-
lud, an in his que simoniam inducunt antecitoris Papae ex
dispensare possit, & excusare a simonia, respondet Astel. l.c.a. cum
Bernardo extra de partis. Cum pridem, quod in his, quae sunt ex
fatu natura simoniaca in veteri Testamento, ut vendere Sacra-
menta, & hujusmodi spiritualia, non exculpat autoritas Pa-
pae; in his vero quae sunt simoniacae per constitutionem Ecclesie
exempta, quia postea simoniam inducunt antecitoris Papae ex
parte ex parte, &c. si intercedas, pro me apud Regem, &
vel Principem, dabo beneficium, si vero nullus precessit
pactum, simoniam culpan non inducent, quia gratus facte
centur, neque habent rationem pretii, defecuti pacti, seu con-
ditionis. Ita D. Th. 2.2. q. 100. art. 5. quem sequuntur Recen-
tores omnes.

84 Sexto, ex dictis sequitur simonianam esse peccatum mortale,
& valde grave ex genere suo, unde c. *Reputatur* 1. q. 1.
dicitur execrable flagitium & c. *Sicut, id est*, de simonia, dicitur
Simonia peccatum sui magnitudine alias animas morbos vinceret.
& ratio est, quia aliquis actus eius malus ex genere suo ex hoc
quod translat super materiam indebita, & emptionis autem, &
emptio aliquis rei temporali, quae alii rei spirituali annixa
est, ut empirio, vel venditio beneficiorum Ecclesiasticorum
quoq[ue] partem temporalem Simonia est Ecclesiastico iure verita-
quavis enim ius ad percepientis beneficii fructus materialiter
consideratur, & scorsim a quovis officio (spirituali, & sacro)
precium fit quid tempore, quod p. o. nate rei divino invincibilis
conatur; et ob reverentiam tamen rei spirituali annexa, Ec-
clesiastis legibus prohibitum fuit, ne tale iure vendi poterit. Un-
de sic Ecclesia potest locum materialem divino cultui dicatur
a Laice potest legibus suis immunit redire, ita ut
talem immitatem violat, contra virtutem Religionis peccet,
& sacrilegum commitat, ita prohibere potest, ne res aliqua
anodixa rei sacre vendatur ob reverentiam talis rei, si tamen ven-
datur, aut ematur pretio aliquo temporali, venditio illa, aut
emtio simoniaca celetur. Ita Suar. Azor. Reg. Lef. Laym.
Bonac. & alii passim.

85 Quarto, rursus dividitur Simonia in mentalem, conve-
ntionalis, & realem. Mentis est ea, quae cum externa actione
dationis, acceptacionis conjungitur, in qua tamen simonia
malitia non apparet, quare mentalis dicitur, ut Fillius
adversit tractat. cap. 10. non autem quia fit actus pure inter-
num, ut quidam dicunt. Conventionalis ea est, in qua pactum
intercedit dandi rem temporalem pro spirituali, vel ex parte
victoria, Realis tandem est, quando ex utraque parte pa-
ctum executioni mandatum est; unde ad perfectam, & rea-
lem omnino simoniam requirit voluntas interior contractans-
sub pretio temporali rei spirituali, præterea pactum ex-
plicitum, vel falso implicitum, quod tale confundit est, cum
datur pretium temporale, quavis nulla conventione praecedat; &
tandem exhibito externa pietatis, & externa traditio rei spir-
ituali, unde altero horum deficiente non est realis, sed conventionalis simonia. Ita Armilla, Toletus, Fernandez, & alii pas-
sim. Addi quoque iuste simonia confidentialis, verum ut notat

wenditione rei spiritualis in pauca quantitate, ac in magna. Po-
test tamen simonia esse veniale peccatum ob actus imperfectorum,
ut in advertentia, & in considerationem, ac etiam igno-
ranzia, ut patet ex reguli generali traditis in materia de
legibus. Ita Suar. Fill. Layman, Tancred. Less. Bonac. & alii
passim.

86 Quæres, An simonia sit adeo mala, ut negare per divi-
nam potentiam licet fieri posse. Communis opinio affirmat
simoniam, quae est iuris divini, de qua hic est sermo, forma-
liter sumptum nunquam licitam esse, neque licitam fieri posse
etiam per divinam potentiam. Ratio deducitur ex dictis, quia
talis simonia est mala, quia prohibita, sed est prohibita, quia
mala; ergo intrinsecam habet malitiam ex objecto, ex quo fe-
quit in simonia dispensari non posse etiam per divinam poten-
tiam, neque accipitur adhuc tamen tunc etiam exami-
nandum est, ac mature perpendendum, qualis sit ille titulus an-
versus, & legitimus, an vero fatus, & ad palliandum simo-
niam appositus, ut observat Abelius in Appendix cit. art. 3.
qui. Ita etiam discutit Bonacina loc. cit. S. 1. ubi ait ad cognoscendū
in foro interno an res temporalis tradita sit pro re spi-
rituali per modum pretii, judicium ferendum esse ex assertio-
ne eadem rei scilicet, non mutata circumstantia.

Confirmatur, quia, ut arguit Bonac. loc. cit. semper est con-
tra rectam rationem affirmare rei spiritualis pretio, sed
temporalis; & quamvis Deus sit rerum omnium Dominus, sed
cetera tamen non potest, ut res spiritualis non pluris estimetur
quam temporalis, cùm inquit in eo constitut simonia malitia,
ut res spiritualis non pluris estimetur, quam temporalis, con-
sequenter in ea, neque per divinam potentiam dispensari pos-
sunt; nam superior dispensando foliā auferit prohibitiōnem;
ablatā autem prohibitiōnē iuri divini, vel humani adiutio simonia
remainet illicita, quia ut supra dictum est, est mala,
quia prohibita, sed est prohibita, quia mala; & ideo cap. S.
an. 13. simonia appellatur crimen lese Majestatis divi-
ne, & dicitur in foro publici criminis lae Majestatis esse punien-
dam. Ita etiam Salas, Suar. Less. Fill. Reginald. & alii pas-
sim.

87 Postrem ex dictis colliguntur ad rationem simoniae due
preferenti requiri, quorum unum est pretium, qualis est pe-
cunia, aut quilibet aliud pretio aliquo estimabile, ut declaratum
est supra num. 80. alterum est velut merx, scilicet, res
aliqua spiritualis, vel spirituali annexa, quae tali pretio esti-
matur, coque venditur, vel emititur, materia enim circa quam
simonia veritatis, et res spiritualis, aut annexa rei spirituali,
ut ex eius definitione deducitur, unde quotiescumque haec duo
sumuntur, toties simonia committitur, si vero vel
unum illorum defit, non committitur. Dices, in quibusdam
casibus haec duo concurrunt, in quibus tamen nulla simonia
committitur, v.g. quando pecunia datum in elemosynam pro
vita eterna in remissionem peccatorum iuxta illud Daniel 4.
Pecunia sua elemosynis regit, temporalia etiam dantur mi-
nistrantibus spiritualia, & ab eis accipiuntur, tamenque stipendiū
& tamen in his casibus nulla committitur simonia, ergo
quod spiritualis est in huiusmodi actibus, aut emere simonia-
cum est; sed accipere, aut dare aliquid pro sufficiencia mini-
strantium spiritualia secundum ordinacionem Ecclesie, &
conuentum approbatum est licet, ita tamen, quod non adit
intentionem empionis, & venditionis. Prædicantibus etiam ver-
bum Dei temporalia debentur ad sufficienciam ipsorum, non
autem ad emendum prædictioνem verbum, non enim veniale
est Evangelium; scilicet etiam tempore dantur Deum laudantibus
in celebrazione Divini Officii, sive pro vivis, sive pro mor-
tuis, & pro processibus faciendis in aliquo funere, ac anni-
versariis celebrandis, quae recipientes celebrare pro illis,
pro quibus rogantur, si autem huiusmodi aliquo pacto im-
terveniente sunt, aut cum intentione empionis, & venditionis
simonia necesse est, & pro sufficiencia, & secundum Ecclesie
ordinacionem, & approbatam cunserendum, & non ut
pecunia mercede spirituali, quia sordidus, & accipi-
entes simoniā committerent, non obstante quacunque consue-
tudine, quia conseruit non prejudicari iuri naturali, vel divi-
no, quod prohibet simoniā.

ARTICULUS SECUNDUS.

Quibus modis simoniae obtinendis, ac in aliis casibus
committi posse, vel non.

88 Prima Difficultas est. An Sacerdos possit Misericordia can-
tare, & exequias celebrare pro pecunia citra simoniā. Re-
sponset Nicolaus de Orbellis dist. 25. cit. qu. 2. S. 2. affirmative
cum D. Thomas loc. cit. & Scoti 4. d. 5. qual. 1. in fine, nam
D. Thomas inquit, quod Sacerdos potest accipere pecunia,
vel aliud, cuius pretium potest pecunia estimari, non tan-
quam pretium Confessionis Eucharistie, aut Missa celebra-
tio, sed quasi stipendum sua sufficiencia, siquidem vendere
potest spiritualis est in huiusmodi actibus, aut emere simonia-
cum est; sed accipere, aut dare aliquid pro sufficiencia mini-
strantium spiritualia secundum ordinacionem Ecclesie, &
conuentum approbatum est licet, ita tamen, quod non adit
intentionem empionis, & venditionis. Prædicantibus etiam ver-
bum Dei temporalia debentur ad sufficienciam ipsorum, non
autem ad emendum prædictioνem verbum, non enim veniale
est Evangelium; scilicet etiam tempore dantur Deum laudantibus
in celebrazione Divini Officii, sive pro vivis, sive pro mor-
tuis, & pro processibus faciendis in aliquo funere, ac anni-
versariis celebrandis, quae recipientes celebrare pro illis,
pro quibus rogantur, si autem huiusmodi aliquo pacto im-
terveniente sunt, aut cum intentione empionis, & venditionis
simonia necesse est, & pro sufficiencia, & secundum Ecclesie
ordinacionem, & approbatam cunserendum, & non ut
pecunia mercede spirituali, quia sordidus, & accipi-
entes simoniā committerent, non obstante quacunque consue-
tudine, quia conseruit non prejudicari iuri naturali, vel divi-
no, quod prohibet simoniā.

Aliare

Q[ui]oniam hoc simoniae peccatum innumeris fer-
mis committit, quos hic sigillatum referre n-
ec prolixum esset, acque molestem, & propone-
ndis regula generalis, & a Doctoribus communiter recepta,
qua in quibus casis particulari dignoscit posse, an simonia com-
mittatur, nec nej, ad hanc autem regulam statuendam suppon-
endum est pecunia, aut aliquid pecunia estimabile pluribus
modis; & multiplici titulo pro aliqua re spirituali dati posse

350 Disp. XIV. De Præceptis Particularibus, &c.

Aliari deponitum cum Aliari participans; ita etiam discutitur Alfonsum loco cit. art. 3. & sequentem Recentiores omnes; quos citat Bonacina loc. cit. quest. 4. punct. 2. ubi advertit non obstat, quod sacerdotes ut plurimum aliunde habeant, quo alii posunt; hoc enim est per accidens; nec impedit potest, ne sacerdos accipiat id, quod sibi ex natura rei debetur; cum nemmo etiam dives suis stipendiis militare teneatur. Hacetam ratione communiter sacerdotum DD. licet mercede aliquam honestam pro tradenda Theologie doctrinam dari, & accipi posse, quoniam sit scientia supernaturalis, nimirum ratione laboris, qui in tam sublimi, & ardua scientia docenda non nisi maximum esse potest. Ita Cajet. Victor. Sot. Star. Layman. Tancred.

& ali. posse. 99 Secunda difficultas est, an occasione rei spiritualis accipi possit aliquid temporale titulo gratitudinis circa Simoniam. Communis opinio affirmit, simonia non committit, dum occasione rei spiritualis accipitur pecunia, seu res pretio estimabilis, non tamquam pretium res, sed gratia, vel titulum gratitudinis. Ratio est, quia simonia committitur, dum traditum premium pro re spirituali; sed quod datum occasione rei spiritualis titulo liberalitatis, & gratitudinis, gratia datur, & non tamquam premium rei accepta. Tum quia simonia committitur mediante contractu emptionis, & venditionis, in casu autem post contractus non intervenit. Tum tandem, quia sic colligitur ab cap. 1. quest. 1. scilicet Ep. cap. 1. quod si. Certum tamen esse debet simonia esse, si quis ita pacificiter, dono tibi pecuniam, seu aliam rem pretio estimabilem, ut mihi simianam ex gratitudine rem aliquam spiritualem praefite debetas. Ratio est, quia huiusmodi conventiones nomine donationis, aut remuneracionis concepte revera non sunt donations, sed permutationes simoniae, quia in talis causa ob rem, datum accipienti novum non imponitur vicimus aliquid dandi, unde datio non est gratuita, sed onerosa, & reciproca, in hoc enim est simianae ratio pactionis onerosa confitit, & quoniam donatio ex naturali & aequalitate gratitudinis obligatur ad quamdam antidoralem donationem faciendam, nihilominus, si eam in pacatum predicto modo dedicatur, novum onus, seu obligatio pretio estimabilis ei imponitur, etenim, talis pactione lectula, donatorius ad faciendum donationem facienda ure cogi non posset, etiam rem donata retinere velle, nec ei injuriant faceret, quia nulla obligatio iustitia adfert; sed tandem gravitudinis, atque ideo in talis causa ingratius tantum disceretur antitalem donationem intermitendo. Ita Layman cap. 8. cit. de Simonia q. 2. & Bonacina quest. 7. punct. 1. ubi inquit, quod licet nulla simonia committatur tradendo aliquid alteri ex gratitudine, ut in remuneracione obsequiorum, ut si Sacramentali, sed nullum adhuc, ut illos moveatur ad faciendum, quod alias facere debet. Ita Albertus Magnus, Adrianus Major, Valentia, Suarez, Tam, nūt aliquid spirituale traditum cuius pacto, ut obsequium libi præstet, vel rem pretio estimabilem præbeat, etiam dicere, liberaliter traditib; hoc beneficium, vel rem aliam spiritualem, siue rem aliquam temporale liberale promittat. Ratio est, quia sic dicendo obligationem in pacatum deducit, & falsa illa proprieitas, quia inducit se liberaliter tradere, & liberae donum exigere, cum sic dicendo contractum onerosum ineat, & re ipsa non donec, sed vendit; itaque sine tali pactione ex natura rei simonia non est rem temporale, ac pretio estimabilem gratuitam donare ei, qui spiritualem aliquem actum, aut officium exhibet, & ratio est, quia dominum gratuitum pretio opponitur, siquidem pretium datur, vel promittitur, tamquam vicimus ex justitia debita. Ita etiam de munieribus discutit Nicolaus de Orbellis d. 25. cit. 9. ubi ait quod simonia aliquando committitur ei, acceptip; munieribus, & aliquando non, & sit dictum illud Ista 33. Beatus, qui exsultat manus suas al omni munere, de illis domis intelligentem esse, qui accipientis animum allicere, vel invertere solent; sic etiam Alfonsum loc. cit. 3.

go. Tertia Difficultas est. An si simonia promittit, aut donare alium rem temporalem sub conditione, ut ab illo opus spirituali præstetur; ut verbi gratia, si parentes filii manera promittant sub conditione, ut Sacramenta frequentem; si Christianus infidei donec sub conditione, ut Sacramenta Baptismi suscipiant, si puella viro hareret futuras nuptias spondeat, si ad fidem convertatur, si puer, ut alteri personæ aliquid donec sub conditione, si Religionem jurella fuerit. Affirmare videtur D. Antonius Medina, Sylvestr. Angelus, & alii, quia sic etiam sentire videtur D. Th. 2. q. quest. 10. art. 3. ad 3. & quest. 189. art. 9. ubi exprefit docet simoniacum esse alterum ad Religionem trahere munieribus, si pacatum interveniat. Communis tamen sententia docet, ex natura rei simonia non esse promittere, donare, aut legare alium rem temporalem, ac pretio estimabilem sub conditione, aut modo, usab; aetate opus bonum spirituale præstetur, non per modum retributionis, sed

commutationis, modo jam declarato in exemplis adductis. Ita Layman loc. cit. cum Adriano, Navarro, Molina, Sanchez, Suarez, Maldero, & alii, quod probat ratione factis evidenti, nam certum est simonia non committit, ubi non est contraetus onerosus, & reciprocus, sed liberalis datus, seu donatio si autem promissio, vel datione condito, vel modus adiutorius, qui promilliar, vel donatario vicimus non efficit obligatio, nem similiter, sed solum si rem promissam accipere, vel rem donatanum retinere vellet, quod aliquid ab ipso fieri debeat, non tamen in gratiam, & utilitatem dantis, sed potius accipientis; tunc non transit in contractum onerosum, & reciprocum, sed adhuc sub talis conditione, & modo manet liberalis pactio, vel donatio; ergo non est illicita, neque simonia, si fecit enim alia similes conditions gratuitas promissionibus, aut donationibus accepit, absque quod evadant onerosi contractus, ut verbi gratia, si pater tuus mortuus es, vel si Navis ex India venerit, dabo tibi &c. Ita etiam, si tale quid piam a promissario, vel donatorum factum fuerit, praefertur, id refutat in utilitate accipientis potius, quam dantis si fecerit ergo licetum est facultum communem. Doctorum sententiam promittere, vel donare alium rem temporalium, ut ille ad opus bonum spirituale inducatur; ita etiam licetum est videtur, promittere, aut dare sub conditione, vel modo, ut tunc rem accipere, aut retinere promittari, vel donatarius posse, si opus bonum spirituale ab ipso perfectum fuerit.

91 Quarta difficultas est, si simonia dare pecunias nolentis baptizare, nisi illis receptis. Affirmat aliqui existimantes id ex natura rei simoniae esse, idemque numquam licetum est, ac potius permittendum esse, ut in fons baptisma moratur, et sentire videtur D. Thomas loc. cit. & 4. diff. 25. qu. 2. Paludanus, Sylvester, Arragonius, & quidam alii, in d. Doctor Noferi 4. diff. 25. qu. 2. in fine, ait, quod habens parvulum debet ipse in talis causa baptizare, si non est manus vel mutus, vel si non potest inventus aliquem, qui parvulum baptizet, nisi emendo baptisandum debet dimittere parvulum mori sine baptismo, quia non sunt facienda mala, ut inde eveniant bona, & quilibet magis debet diligere seipsum, quam proximum, & per consequens magis in seipso vitare peccatum mortale, quam in alio damnacionem. Communis tamen opinio negat, & magis piis, ac probabiliter docet non esse simoniae talis prestitio offerre pro redimenda illa negationis vexatione, atque ideo non esse peccatum dare pecuniam faciendo nolentis parvulum baptizare in extrema necessitate existentem, nisi pecunias recipere, quas licet recipere non potest, modo tamen datur pro ipsa baptismatione, & actu Sacramentali, sed solum adhuc, ut illos moveatur ad faciendum, quod alias facere debet. Ita Albertus Magnus, Adrianus Major, Valentia, Suarez, Tam, nūt aliquid spirituale traditum cuius pacto, ut obsequium libi præstet, vel rem pretio estimabilem præbeat, etiam dicere, liberaliter traditib; hoc beneficium, vel rem aliam spiritualem, siue rem aliquam temporale liberale promittat. Ratio est, quia sic dicendo obligationem in pacatum deducit, & falsa illa proprieitas, quia inducit se liberaliter tradere, & liberae donum exigere, cum sic dicendo contractum onerosum ineat, & re ipsa non donec, sed vendit; itaque sine tali pactione ex natura rei simonia non est rem temporale, ac pretio estimabilem gratuitam donare ei, qui spiritualem aliquem actum, aut officium exhibet, & ratio est, quia dominum gratuitum pretio opponitur, siquidem pretium datur, vel promittitur, tamquam vicimus ex justitia debita. Ita etiam de munieribus discutit Nicolaus de Orbellis d. 25. cit. 9. ubi ait quod simonia aliquando committitur ei, acceptip; munieribus, & aliquando non, & sit dictum illud Ista 33. Beatus, qui exsultat manus suas al omni munere, de illis domis intelligentem esse, qui accipientis animum allicere, vel invertere solent; sic etiam Alfonsum loc. cit. 3.

92 Hæc autem assertio probatur statu evidenti ratione, nam date pecuniam in talis causa, vel efficer illucrum, quia in seipso Simoniacum est, vel quia inductivum ad simoniacum peccatum committendum non premium, quia si licet recipere, aut minus alterius animus movere, ut pravum effectum ollii, vel ira, vel avaritia deponat, quo ille a debito virtutis opere praefundit impeditur, non etiam facere, medius numeribus, sicut ibi non si major ratio de uno, non quam de alio, neque secundum, quod ipse posset facere, si vellet, sine peccato, in d. & quod facere debet, non est malum, nec inductivum ad malum, sed potius bonus sed Sacerdos illi non obstante pecunia promissa, vel data posse sine peccato baptizare, quia fieri illam oportet, & idem est, ut vel acceptam statim restituere, & gratis baptizare, & id etiam facere tenetur, si vero non fecerit, id accedit culpa ipsius, ergo in talis causa fieri date pecuniam; quia haec non est ordinatus, tamquam Sacramenti premium, neque ex natura operis, ut defe pater, neque ex intentione operantis, quia ad hoc solum datur, ut supponimus, ut ea moveatur Sacerdos ad faciendum, quod alias facere tenetur, & ad redimendam infantis injuryam in extrema necessitate constituit; & hoc etiam valde probable est de adulto, qui non potest ab alio baptisandum sine pretio obtinere, & est in ultimo vita periculosa, & in periculo damnacionis, quia difficil est actus contritionis, cuius flamme baptizetur. Et eadem ratione Suarez, Filiius, Bonacina, & alii afferunt licetum esse, si Tyrannus, vel infidelis Eucharistia Sacramentum sacrilegè detineat, & tractet illi pecuniam dare, in d. etiam sponte offere, ut a sacrilegio cesseret;

Quæstio III. Articulus II.

351

cesset, & Sacram Eucharistiam Ecclesie restitut, id est pecuniam animo simoniaco accepit, ut existimat, tunc enim non est Eucharistie injurya, sed potius honor, & reverentia exhibetur illam è manibus infidelium vindicando, & redimitur injurya, quæ Eucharistie impendebat, & idem dicendum de reliquis, ut infidelibus sacrilegio retentis.

93 Nec puto. Autores primi opinionis ab hac secunda si explicata difficiunt, illi enim alii non intendunt, quam quod non licet dare tali Sacerdoti aliquid pro pretio Baptismi, & in hoc sensu loquuntur prefatum Scotus loc. cit. ut sarix eis verbis his, quæ habent in fine questionis, ubi ait, quod si Sacerdos natus vidente actum baptismationis, potest ille, qui offers parvulum, emere, non intendens auctum illum emere, in quantum est Sacramentum, sed labore Sacerdotis in illo actu, & tanto magis inquit, quod si ille Sacerdos vellet vidente a quam suam, & nullo modo alteri concedere can, potest ipsa emi, et id etiam quid sit conferata, sed nullo modo habendo oculum ad Conferationem, quia tantum valeat, quantum non conferata, sic enim licet vidente Calicem conferatum nullo modo oculum habendo ad emendum, vel vendendum Conferationem. Ita Doctor loc. cit. Ad hunc tamen est, & adverendum cum Pontio loc. cit. quod si Sacerdos illi dicere, quod ait, ut videtur expensis, quas ad jus suum defendendum facere debet, ut nunc procuret per decem numeros, ne quis exponatur periculo amittendi centum quos in lite expendere debet, nihil habet malitiae, neque enim quod dicit est spirituale, neque illud, pro quo dat. Ex qua doctrina occurrit ratione in oppositum adducere, quamvis enim dare aliquid alteri, ut iuri suo renunciare, sit simonia, quia jus illud est spirituale; dare tamen aliquid, ut celere a litte ad prosequendum jus suum, non videtur simonia, quia non obid ille renunciari iuri suo perit, sed tantum negative, nimirum non profectando ipsum;

94 Quinta difficultas est, quæ Simonia committatur in beneficiis. Pro eius resolutione in primis certum est apud omnes in moniam esse vendere, aut emere beneficium Eclesia, & tunc, ut patet in cap. Si quis 1. qu. 3. sicut etiam vendere, aut emere, pretium dare, vel accipere pro refugione beneficij, vel collatione, aut electione ad illud: licet tamen pecuniam dare eleboribus, ut indigne non eligant, qui tunc non procurantur, nisi tollatur actio in justitia eligentium; quod constat est hoc nihilcum; non tamen licet pecuniam dare, ut eligatur alius qui dignus in particulari, nisi quando non est nisi unus dignus, qui potest eligi, & ratio est, quia tunc emere ut eligat ipsius, quod patet simoniaco, potest tamen id fieri in eo causa quando non est, nisi dignus, qui potest eligi, quia in tali causa procuratur pecunia directe, ut non eligatur indigne, quod licet est, ut diximus, & indigne tantum, ac per accidens, et eligatur ille, qui solus est dignus, in quo nihil mal reperitur, ita Cajetanus, Scotus, Toletus, Fernandez, Poncius, & alii psalm. Item licet resignare beneficium reservata penitentie, & hoc eodem fundamento alteri erit etiam, quod habens beneficium beneficii cum iure litigiose potest illud relinquere alteri habenti simile usus accipio pretio ab ipse Simonia, quia cum non sit certum, quod beneficium sit suum, sed propter, pro nobilitate, ut dignum, & quod beneficii sit suum, vellet in litigando expensis facere, nullo modo apparet esse simoniaicum, illas expensis evitandas aliquid recipere, quia neque quod accipit est spirituale, neque illud, pro quo accipit, hoc est expensæ, quas in litigio faceret. Hoc tamen secundum minus probabile videtur, quam primum, tum quia Ecclesia generaliter interdicti pater, & conventions in beneficiis. Tum quia posse illius beneficii est annexa titulus spirituali, & ius beneficiari firmatur magis, & roboretur posse, ut ait Bonacina, loco citato,

95 Postrem, convenient Doctores, nullam esse Simoniacum, vendere, aut emere Calices etiam consacratos pretio eodem, qui emerunt, si consecrati non esse, quia ut docet Scotus, loco citato 4. d. 25. qu. 2. in fine, Calices, vasa, alia, & vestimenta Sacra remanent tempore secundum se pretio estimabilia, ut proinde videntur; sed potius pars eius, qui renunciatur reservatur, ut licet potest alii beneficii conferre, reservata pro alio penitente, quia si faciendo nihil aliud præstet, quam fructus beneficii, qui dividuntur, & partem beneficii dare, & partem alteri reservare, quod licet facere potest: sicut enim plura beneficii potest eidem officio amittere, ita potest idem beneficii, sed potius pars eius, qui renunciatur reservatur, & partem assignare beneficiario, & partem alteri. Ita Autores omnes prædicant & ea communia uia, & confutidine satia patet. Non tamen licet resignare alteri beneficium in confidant, id est, ex intentione illum obligandi, ut post aliquod tempus illud resigneret Neptoli, vel amico resignantis, aut penitentem ex eo alteri solvit, hac enim est Simonia confidant mentalis, ut communiter Doctores sententia: si vero pacatum intercedat, committetur simoniacum conventionaliter realiter, que penas iurius inferit, ut habetur in Bulla Pii Quinti, quam referat Navarros cap. 23. 100. Potest etiam licet, & citata simonia in permutatione beneficiorum compensari fructuum in qualitatibus, dummodo ex licentia, & autoritate Summi Pontificis dictat, vel referendo penitentem ex beneficio, quod ad ipsa sustentatione fecerit, ut priesceps ipso sua susceptione ad statum religiosum aliquid acciperetur; dare enim, vel accipere pecunias pro ipso Religiosis in grexi, Simonia est, quia est res spiritialis, utpote à Spiritu Sancto proventis, & ad finem spiritualem tendens. Unde solum pro necessaria ipsum in ingredientis sustentatione alienum accipi potest: quod etiam deducit potest ex Concilio Tridentino, cap. 25. cap. 16. de Regul. non sicut concedit accipere aliquid pro sustentatione Novitii, sic etiam, ut licetus concedere presumitur pro sustentatione Religiosi, postea Monasterii necessitate. Unde si Monasterium, vel Religio est dives, communis opinio Doctorum est, quod etiam Simoniaco spere, siquid huiusmodi titulo sustentatione exigere. Quare Innocentius Tertius in Concilio Generali Lateranensi cap. 64. habeturque cap. Quoniam de Simonia, prohibuit omnino, ne Moniales, pro admittentis ad suum Monasterium, pretium ullius recipiant, prætextu paupertatis, non quidem vera, sed ficta, & simulata. Unde quavis aliqua Theologi nitanunt excusare prætextum illam, quæ in omnibus serie Monasteriis Mentalium etiam ditissimis nunc viget, ut in ea non nisi dote mediante, ac pretio sub prætextu sustentatione pateat ad tollendam ipsam iniquitatem, id est verum varumque lumen, & speciem Simonia regnare, ut aderit Abellius loco citato. & plures alii. Communiuit tandem Doctores, Simoniaco esse dare, vel accipere prætextu paupertatis, non quidem vera, sed ficta, & simulata. Unde quavis aliqua Theologi nitanunt excusare prætextum illam, quæ in omnibus serie Monasteriis Mentalium etiam ditissimis nunc viget, ut in ea non nisi dote mediante, ac pretio sub prætextu sustentatione pateat ad tollendam ipsam iniquitatem, id est verum varumque lumen, & speciem Simonia regnare, ut aderit Abellius loco citato. & plures alii. Communiuit tandem Doctores, Simoniaco esse dare, vel accipere prætextu paupertatis, non quidem vera, sed ficta, & simulata. Unde quavis aliqua Theologi nitanunt excusare prætextum illam, quæ in omnibus serie Monasteriis Mentalium etiam ditissimis nunc viget, ut in ea non nisi dote mediante, ac pretio sub prætextu sustentatione pateat ad tollendam ipsam iniquitatem, id est verum varumque lumen, & speciem Simonia regnare, ut aderit Abellius loco citato. & plures alii. Communiuit tandem Doctores, Simoniaco esse dare, vel accipere prætextu paupertatis, non quidem vera, sed ficta, & simulata. Unde quavis aliqua Theologi nitanunt excusare prætextum illam, quæ in omnibus serie Monasteriis Mentalium etiam ditissimis nunc viget, ut in ea non nisi dote mediante, ac pretio sub prætextu sustentatione pateat ad tollendam ipsam iniquitatem, id est verum varumque lumen, & speciem Simonia regnare, ut aderit Abellius loco citato. & plures alii. Communiuit tandem Doctores, Simoniaco esse dare, vel accipere prætextu paupertatis, non quidem vera, sed ficta, & simulata. Unde quavis aliqua Theologi nitanunt excusare prætextum illam, quæ in omnibus serie Monasteriis Mentalium etiam ditissimis nunc viget, ut in ea non nisi dote mediante, ac pretio sub prætextu sustentatione pateat ad tollendam ipsam iniquitatem, id est verum varumque lumen, & speciem Simonia regnare, ut aderit Abellius loco citato. & plures alii. Communiuit tandem Doctores, Simoniaco esse dare, vel accipere prætextu paupertatis, non quidem vera, sed ficta, & simulata. Unde quavis aliqua Theologi nitanunt excusare prætextum illam, quæ in omnibus serie Monasteriis Mentalium etiam ditissimis nunc viget, ut in ea non nisi dote mediante, ac pretio sub prætextu sustentatione pateat ad tollendam ipsam iniquitatem, id est verum varumque lumen, & speciem Simonia regnare, ut aderit Abellius loco citato. & plures alii. Communiuit tandem Doctores, Simoniaco esse dare, vel accipere prætextu paupertatis, non quidem vera, sed ficta, & simulata. Unde quavis aliqua Theologi nitanunt excusare prætextum illam, quæ in omnibus serie Monasteriis Mentalium etiam ditissimis nunc viget, ut in ea non nisi dote mediante, ac pretio sub prætextu sustentatione pateat ad tollendam ipsam iniquitatem, id est verum varumque lumen, & speciem Simonia regnare, ut aderit Abellius loco citato. & plures alii. Communiuit tandem Doctores, Simoniaco esse dare, vel accipere prætextu paupertatis, non quidem vera, sed ficta, & simulata. Unde quavis aliqua Theologi nitanunt excusare prætextum illam, quæ in omnibus serie Monasteriis Mentalium etiam ditissimis nunc viget, ut in ea non nisi dote mediante, ac pretio sub prætextu sustentatione pateat ad tollendam ipsam iniquitatem, id est verum varumque lumen, & speciem Simonia regnare, ut aderit Abellius loco citato. & plures alii. Communiuit tandem Doctores, Simoniaco esse dare, vel accipere prætextu paupertatis, non quidem vera, sed ficta, & simulata. Unde quavis aliqua Theologi nitanunt excusare prætextum illam, quæ in omnibus serie Monasteriis Mentalium etiam ditissimis nunc viget, ut in ea non nisi dote mediante, ac pretio sub prætextu sustentatione pateat ad tollendam ipsam iniquitatem, id est verum varumque lumen, & speciem Simonia regnare, ut aderit Abellius loco citato. & plures alii. Communiuit tandem Doctores, Simoniaco esse dare, vel accipere prætextu paupertatis, non quidem vera, sed ficta, & simulata. Unde quavis aliqua Theologi nitanunt excusare prætextum illam, quæ in omnibus serie Monasteriis Mentalium etiam ditissimis nunc viget, ut in ea non nisi dote mediante, ac pretio sub prætextu sustentatione pateat ad tollendam ipsam iniquitatem, id est verum varumque lumen, & speciem Simonia regnare, ut aderit Abellius loco citato. & plures alii. Communiuit tandem Doctores, Simoniaco esse dare, vel accipere prætextu paupertatis, non quidem vera, sed ficta, & simulata. Unde quavis aliqua Theologi nitanunt excusare prætextum illam, quæ in omnibus serie Monasteriis Mentalium etiam ditissimis nunc viget, ut in ea non nisi dote mediante, ac pretio sub prætextu sustentatione pateat ad tollendam ipsam iniquitatem, id est verum varumque lumen, & speciem Simonia regnare, ut aderit Abellius loco citato. & plures alii. Communiuit tandem Doctores, Simoniaco esse dare, vel accipere prætextu paupertatis, non quidem vera, sed ficta, & simulata. Unde quavis aliqua Theologi nitanunt excusare prætextum illam, quæ in omnibus serie Monasteriis Mentalium etiam ditissimis nunc viget, ut in ea non nisi dote mediante, ac pretio sub prætextu sustentatione pateat ad tollendam ipsam iniquitatem, id est verum varumque lumen, & speciem Simonia regnare, ut aderit Abellius loco citato. & plures alii. Communiuit tandem Doctores, Simoniaco esse dare, vel accipere prætextu paupertatis, non quidem vera, sed ficta, & simulata. Unde quavis aliqua Theologi nitanunt excusare prætextum illam, quæ in omnibus serie Monasteriis Mentalium etiam ditissimis nunc viget, ut in ea non nisi dote mediante, ac pretio sub prætextu sustentatione pateat ad tollendam ipsam iniquitatem, id est verum varumque lumen, & speciem Simonia regnare, ut aderit Abellius loco citato. & plures alii. Communiuit tandem Doctores, Simoniaco esse dare, vel accipere prætextu paupertatis, non quidem vera, sed ficta, & simulata. Unde quavis aliqua Theologi nitanunt excusare prætextum illam, quæ in omnibus serie Monasteriis Mentalium etiam ditissimis nunc viget, ut in ea non nisi dote mediante, ac pretio sub prætextu sustentatione pateat ad tollendam ipsam iniquitatem, id est verum varumque lumen, & speciem Simonia regnare, ut aderit Abellius loco citato. & plures alii. Communiuit tandem Doctores, Simoniaco esse dare, vel accipere prætextu paupertatis, non quidem vera, sed ficta, & simulata. Unde quavis aliqua Theologi nitanunt excusare prætextum illam, quæ in omnibus serie Monasteriis Mentalium etiam ditissimis nunc viget, ut in ea non nisi dote mediante, ac pretio sub prætextu sustentatione pateat ad tollendam ipsam iniquitatem, id est verum varumque lumen, & speciem Simonia regnare, ut aderit Abellius loco citato. & plures alii. Communiuit tandem Doctores, Simoniaco esse dare, vel accipere prætextu paupertatis, non quidem vera, sed ficta, & simulata. Unde quavis aliqua Theologi nitanunt excusare prætextum illam, quæ in omnibus serie Monasteriis Mentalium etiam ditissimis nunc viget, ut in ea non nisi dote mediante, ac pretio sub prætextu sustentatione pateat ad tollendam ipsam iniquitatem, id est verum varumque lumen, & speciem Simonia regnare, ut aderit Abellius loco citato. & plures alii. Communiuit tandem Doctores, Simoniaco esse dare, vel accipere prætextu paupertatis, non quidem vera, sed ficta, & simulata. Unde quavis aliqua Theologi nitanunt excusare prætextum illam, quæ in omnibus serie Monasteriis Mentalium etiam ditissimis nunc viget, ut in ea non nisi dote mediante, ac pretio sub prætextu sustentatione pateat ad tollendam ipsam iniquitatem, id est verum varumque lumen, & speciem Simonia regnare, ut aderit Abellius loco citato. & plures alii. Communiuit tandem Doctores, Simoniaco esse dare, vel accipere prætextu paupertatis, non quidem vera, sed ficta, & simulata. Unde quavis aliqua Theologi nitanunt excusare prætextum illam, quæ in omnibus serie Monasteriis Mentalium etiam ditissimis nunc viget, ut in ea non nisi dote mediante, ac pretio sub prætextu sustentatione pateat ad tollendam ipsam iniquitatem, id est verum varumque lumen, & speciem Simonia regnare, ut aderit Abellius loco citato. & plures alii. Communiuit tandem Doctores, Simoniaco esse dare, vel accipere prætextu paupertatis, non quidem vera, sed ficta, & simulata. Unde quavis aliqua Theologi nitanunt excusare prætextum illam, quæ in omnibus serie Monasteriis Mentalium etiam ditissimis nunc viget, ut in ea non nisi dote mediante, ac pretio sub prætextu sustentatione pateat ad tollendam ipsam iniquitatem, id est verum varumque lumen, & speciem Simonia regnare, ut aderit Abellius loco citato. & plures alii. Communiuit tandem Doctores, Simoniaco esse dare, vel accipere prætextu paupertatis, non quidem vera, sed ficta, & simulata. Unde quavis aliqua Theologi nitanunt excusare prætextum illam, quæ in omnibus serie Monasteriis Mentalium etiam ditissimis nunc viget, ut in ea non nisi dote mediante, ac pretio sub prætextu sustentatione pateat ad tollendam ipsam iniquitatem, id est verum varumque lumen, & speciem Simonia regnare, ut aderit Abellius loco citato. & plures alii. Communiuit tandem Doctores, Simoniaco esse dare, vel accipere prætextu paupertatis, non quidem vera, sed ficta, & simulata. Unde quavis aliqua Theologi nitanunt excusare prætextum illam, quæ in omnibus serie Monasteriis Mentalium etiam ditissimis nunc viget, ut in ea non nisi dote mediante, ac pretio sub prætextu sustentatione pateat ad tollendam ipsam iniquitatem, id est verum varumque lumen, & speciem Simonia regnare, ut aderit Abellius loco citato. & plures alii. Communiuit tandem Doctores, Simoniaco esse dare, vel accipere prætextu paupertatis, non quidem vera, sed ficta, & simulata. Unde quavis aliqua Theologi nitanunt excusare prætextum illam, quæ in omnibus serie Monasteriis Mentalium etiam ditissimis nunc viget, ut in ea non nisi dote mediante, ac pretio sub prætextu sustentatione pateat ad tollendam ipsam iniquitatem, id est verum varumque lumen, & speciem Simonia regnare, ut aderit Abellius loco citato. & plures alii. Communiuit tandem Doctores, Simoniaco esse dare, vel accipere prætextu paupertatis, non quidem vera, sed ficta, & simulata. Unde quavis aliqua Theologi nitanunt excusare prætextum illam, quæ in omnibus serie Monasteriis Mentalium etiam ditissimis nunc viget, ut in ea non nisi dote mediante, ac pretio sub prætextu sustentatione pateat ad tollendam ipsam iniquitatem, id est verum varumque lumen, & speciem Simonia regnare, ut aderit Abellius loco citato. & plures alii. Communiuit tandem Doctores, Simoniaco esse dare, vel accipere prætextu paupertatis, non quidem vera, sed ficta, & simulata. Unde quavis aliqua Theologi nitanunt excusare prætextum illam, quæ in omnibus serie Monasteriis Mentalium etiam ditissimis nunc viget, ut in ea non nisi dote mediante, ac pretio sub prætextu sustentatione pateat ad tollendam ipsam iniquitatem, id est verum varumque lumen, & speciem Simonia regnare, ut aderit Abellius loco citato. & plures alii. Communiuit tandem Doctores, Simoniaco esse dare, vel accipere prætextu paupertatis, non quidem vera, sed ficta, & simulata. Unde quavis aliqua Theologi nitanunt excusare prætextum illam, quæ in omnibus serie Monasteriis Mentalium etiam ditissimis nunc viget, ut in ea non nisi dote mediante, ac pretio sub prætextu sustentatione pateat ad tollendam ipsam iniquitatem, id est verum varumque lumen, & speciem Simonia regnare, ut aderit Abellius

352 Disp. XIV. De Præceptis Particularibus, &c.

pro pecunia, quia pecunia illa ad bonum spirituale ordinata
non efficit quid spirituale, & sic commutatur spirituale pro
spirituali, quod etiam Tancred, apud lib. 4. de Simoniacis dispu-
tatione decima quarta.

ARTICULUS TERTIUS.

Quoniam sine paucis contraria Simoniacos confituntur.

98 L Oquimur hic posse, & jure imposito,
certum estenim alias quoque imponi posse per Judicis sententiam. Poenitentia autem Simoniacis a jure imposito intel-
ligenda sunt, si Simonia ex utraque parte per eritatem non com-
pleta sit, seu de Simonia reali, & completa modo imperius ex-
plicato art. nu. 82. nulla enim pena iuris incurrere propter Si-
moniam mentalem, ut docent communiter DD. & colliguntur
ex. ult. de Simonia. In aliis, & factis probabilitate coinan-
tibus ista sententia, & factis quibus subici debent ista ementes, & videntes Simoniacis, quare hec secunda
legitimum exemptione, & venditionis beneficiorum propriet-
dorum, quā aliorum spiritualium iurisdictionem, administrationem
& administrationem habentia comprehendenter, & loquitur ex-
pres, & ad verbum de Ecclesiasticis, Monasteriis, Dignitatibus,
Prioratibus, & aliis officiis Ecclesiasticis, & hoc etiam valde
conscientiam est, quia non minora absurdia, & inconvenientia
legitimum exemptione, & venditionis beneficiorum propriet-
dorum, & idem eadem sententia, & probabilitas, quāem Catejanus,
Navarrus, Suarez, Fillius, Layman, & alli plures. Rursum
dubius est, An beneficium Simoniacis obtinere priveret suis
beneficiis ac legitime obtinenti, & Doctores communiter re-
spondent ratione, causa cognita, priuandam, ac deponendum
est per Judicis sententiam, si Simonia per ejusmodum compre-
misiuit, ita enim colligitur ex c. Prohib. 1. q. 1. & cap. Sicut
Simoniacis, antetacum vero sententiam Simoniacis potest in
foro conscientiae beneficia ante legitime obtenta, ac possella-
retur, & fructus perciperet. Ita Ugoius, Henriquez, Avila,
Suarez, Layman, & alli, & etiam ad alia beneficia ob-
tinentia ipso facto inducunt preter illas que committuntur in pro-
curandis, aut dandis Ordinibus Beneficiis, ac ingressum Religio-
nis, quia iuris aliis iuris non faciunt. Ita Asteianus, no-
strus l. 6. cit. tit. 55. ar. 4. fuit diffusus Nicolaus de Orbellis d. 25.
cit. qu. 2. §. 5. & postea Navarrus, Sylvius, Cajet, Suar, Fillius,
Tancred, Bonac, & alli Recentiores communiter.

99 Primo itaque conferuntur, quod dices cum Simonia reali, &
completa est excommunicatio, ut habetur in Extrav. Cum de-
reprobabile Simonia, & suspenso a collatione cuiuslibet Ordini-
bus, quod plures explicant Doctores, intelligendum est etiam
de prima Tonitria, ut habeat per ea excommunicatio loquendi modo
aliquis ordinari dicatur, hoc est, in Ordine Clericorum confi-
tunt, ac etiam suspensus est ab executione omnium monasteriorum
Pontificium, ut habetur in Bulla Sixti V. tūta contrā magis
promoventes, & promotoribus, ubi etiam tēna specie facilius
quod se fecerit, interdictus sit etiam illi Ecclesiasticis, &
quod si contrā ipsius sententiam, & interdictum illud aliquid fece-
rit, sit ab administratione sue Ecclesiastice suspensus, vel
tenetur, & pauperatam Monasteri, vel contrarium con-
futendum receperit, & ratio est, quia Monasterium est ipsorum
causa, & fructuum omnium suorum beneficiorum, nullusque pre-
ter. Simum Pontificis illum absolvere potest, ut haec cen-
sura Sedi Apostolice referatur, etiam si Simonia sit occulta, ut ob-
servat Layman loc. cit. 8.7. de poena Simonie. Qui autem or-
dem alii quem Simoniaci suscepserit est pariter ipso facto ex-
communicatus, ut habetur in eadem Extravag. & incurrit sus-
pensionem ab Ordinibus, sed illorum executione, non autem pro spirituali, scilicet, pro ipso Religionis ingressu, ut ad
Simoniacis committendam requiriatur. Ut Toleatus, Suarez, Fillius, &
alii nonnulli quicquam licet dari, vel recipere, & dando, vel
accipiendo predictam censuram incurri, Alii tamen dicunt e-
st in talis causa excommunicationem non incurri dan-
do, vel recipiendo aliquid, non pro ipso Religionis ingressu, sed
pro ipsius ingredienti censuram, quia adhuc in hoc casu
exadmodum militat, quamvis Monasterium diversit, & loca-
ples, quia quoties datur, vel accipitur tempore pro tempora-
li, non committitur Simoniaci, sed in hoc casu etiam accipitur
tempore pro temporali, & inveniatur peccatum, vel res la-
pido estimabilis pro censurante Religiosis, qui pretio esti-
mabili est ergo Simonia, non committitur, atque ideo sicut
Monasterium, inops Simoniam non committit recipiendo ali-
quid pro censurante ingredienti, ita neque Monasterium di-
ves, & confequeretur neque excommunicationem incurri ei-
t. Extravag. positum contra Simoniacos pro Religionis ingressu,

quā sententiam, ut probabilem sequitur Bonac. loc. c. §. 4.
num. 4. & alli rationibus probat citans Sylvestrum, So-
rum, Mirandam, Suarez, Laym. & alios. Verum, ut diximus
art. pœn. nu. 97. oppositio sententia tutor est in conscientia,
plures enim, & graves DD. confessi Simoniam sapere, quando
Monasterium est dives, aliquid censuram exigere, hoc enim est prætextu papertatis, non quidem vera, sed hæc
& similia, & hoc præterim aperte docet D. Th. 4. dist. 25. q. 4.
ad. 2. ubi ait, quod quando fine gravamine Monasterium recipi-
potest Novitius, Simoniacum est aliquid exigere, cui subser-
bunt Catejanus, Victoria, Rosella, Armilla, Leffius, & alli
Summa.

100 Quartu' cerum est ex dictis, & communis Doctorum
sententia ad prædictam excommunicationem contraria com-
mittentes Simoniam in Ordine, vel beneficio, aut Religionis ingre-
ssu incurrandam non sufficere Simoniam mentalem, quia Eccle-
sia de intentis non iudicat, sed neque etiam sufficere condi-
tionaliter, quia ad incurrandam censuram requirunt effectus
completus, & consummatus, per Simoniam autem solum conventionale
est, non est completus, & consummatus, per

Quæstio III. Articulus III.

353

per realem ergo Simonia realis requiri ad talem excommuni-
cationem incurrandam.

Confirmatur, quia hac excommunicatione fertur contra dan-
tes, & accipientes, ut textus Extravagant. citat. loquitur; haec
autem verba effectum Simonia complectunt indicant tam ex
parte dantis, quam accipientis; tum tandem quia ut testatur
Bonac. loc. cit. ult. styl. 3. & praxi Curia Romana receptum
est, sive in Rota Romana sustineretur foler. Poenitentiam praedicta
inficit sive contra eos, qui Simoniam confidentialiter
committunt superius explicatum art. I. nu. 82. cum quis, scilicet,
alteri dat, vel procurat beneficium cum certa confidentia,
ideo, expresso, aut tacito pacto, ut is, cui procuratur,
elabo aliquo tempore ilud fibi, vel alteri refingeret, vel cum
oneat dandi certum fructum partem, ut patet ex Bulla Pii IV.
qua incipit: Romanum Ponit, & Pii V. quia incipit Ista-
torabilis hec itaque specialis Simonia inducit in primis excom-
municationem Papalem utriusque parti contrahenti; deinde an-
nullat regnacionem, & collationem beneficiorum, in quo est com-
missa, & inhabilitat ad idem potest obtinendum. Rursum pri-
vat omnibus beneficiorum, & pensionibus obtentis, non ta-
men anter sententiam latam, & beneficiis sic collata soli pri-
vatorum dantem, quam accipientem, quia in tali casu turpitudi-
delicti, tam dantem, quam accipientem afficit, ideoque dans
indignus est, ut ipso restituatio fiat arg. l.2. C. de condit. ob tur-
pem causam, quapropter D. Th. 2.2. qu. 42. & 62. Adrianus Co-
var. Nav. Sylvester, Less. & alii communiter agunt, quia Simoni-
aci accepta fuerint, ea post prædictam rem spirituali, non
danti, fed Ecclesiastice, vel pauperibus esse restituenda.

101 Postrem de causa efficiente Simonie, leu de personis,
qua illam committere possunt, plura etiam a Doctoribus dif-
ficiuntur, sed supposita distinctione Simonia premisa ar-
t. n. 8. quod alia iure divino prohibita est, & alia iure tantum
humano, breviter dicendum, omnes cuiuscumque conditionis
homines culpm Simonie iure naturali, & divino vetita con-
trahere posse, & ratio est, quia omnes, etiam Simum Ponti-
fex, dicit etiam debet de confidentia in penitentia, quia
constitutio Pii IV. beneficiorum, & pensiones complectitur, ut
patet ex verbis ipsius in Bonac. relatis qu. 7. cit. punct. 1. §. 1.
Ita Less. Suarez, Layman, Bonac. & alii communiter, quamvis
Tancred, hoc ultimum neget disp. 43.

102 Quintu' de restituitione debita propter Simoniam plura
solent a Doctoribus disputari; sed breviter dicendum est, in pri-
mis propter Simoniam purè mentalē nullam deberi restitu-
tionem, ita enim habetur cap. ult. de Simonia, & ita docent
communiter DD. Deinde qui beneficium habet Simoniacē ob-
tentum per alium, sed a se bona fide possedium, non tenetur si
multum beneficium fructus collectos, & bona fide confundens
restituere, sed solum eos, quos habet, quando bona fides cel-
sat, & beneficium resignat. Ita D. Th. 2.2. qu. 100. art. 6. ad. 3.
Tandem qui Simoniacē pro collatione ordinum, & beneficiorū
pecunias accepit, illas restituere tenet ante Judicis senten-
tiam, & similiter pro collatione Sacramentorum, & Sacra-
mentalium, si notabiliter exceedat id, quod pro censurante ex-
xi poterat, ut docet D. Th. I. c. art. ult. & ratio est, quia jus
Canonico luprā allegatum illud incapacem reddi dominica-
tis preci, & pecunia Simoniacē accepta; & quamvis aliqui
Theologi existimunt nullam ad id esse obligationem, oppositum
tamen iuris est, ac probabilitas, ut videtur potest apud Less. art.
28. & alii DD. pallium, & hoc prædictum de precio pro col-
latione beneficiorum accepto, & de ipso beneficio Simoniacē conse-
cuto, hoc enim retinere non potest etiam ante Judicis senten-

DISPUTATIO XV. DE PECCATIS.

PREMISSIS, & expeditis disputationibus de Legibus,
de Justitia, & Jure, de præceptis Virtutum Theolo-
gicarum, & Legis Divina, seu Decalogi præceptis,
de præceptis particularibus certo hominum statui propriis,
ordo doctrinae polulari, ut in præsenti disputationem amplissimum
de peccatis aggrediamur, qui contra prædicta præcepta com-
mittuntur. Quoniam vero quod ea de peccatis, quae ad spe-
culacionem & scholasticam spectant, copiosè, ac sufficienter
egimus, ac disceptavimus lib. 4. sent. disput. 6. hic solum, que

Materia Theolog. Moral.

ad moralem doctrinam pertinent tractabimus, repetendo in-
terdum, & cum majori brevitate, ac facilitate ea dumtaxat,
qua ad proximam attinet, & ad rationem cognoscendi, &
discernendi peccata, juvare possunt pro directione Confessario-
rum, ac penitentium.

E QUA

